

Til Stortingets kommunal- og forvaltningskomité

20.03.2025

Innspill til representantforslag om å gjennomføre innstramminger i innvandringspolitikken (Dokument 8:94 S (2024-2025))

Vi takker for mulighet til å gi innspill til representantforslag om innvandringspolitikk som er til behandling i kommunal- og forvaltningskomiteen.

Saken inneholder forslag til en rekke innstramminger i innvandringspolitikken. Innledningsvis vil vi understreke at Norges Røde Kors er dypt bekymret for de siste års utvikling mot en stadig strengere migrasjonspolitik i europeiske land. Konsekvensen av dette er at mennesker på flukt behandles stadig dårligere. Det bidrar til en uverdigg behandling av mennesker som trenger beskyttelse, og gir et dårlig grunnlag for integrering.

Permanent oppholdstillatelse og statsborgerskap

Forslagsstillerne ønsker at Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å skjerpe kravene for å få permanent oppholdstillatelse. De vil også evaluere språkravet om B1-nivå muntlig for å få statsborgerskap, og utrede å øke språkravet til B2-nivå muntlig.

Permanent oppholdstillatelse og statsborgerskap gir forutsigbarhet og en trygg ramme rundt livet i Norge. Det er viktig for integreringen, siden det gir rettigheter og muligheter flyktninger ellers ikke har. Røde Kors ber Stortinget være varsom med å innføre innstramminger som vil gjøre tilgangen til disse mulighetene uoppnåelig for flere.

Språkkunnskap er en viktig forutsetning for å kunne delta i samfunnet gjennom utdanning og arbeid. Vi støtter allikevel ikke økt språkrav for å få statsborgerskap, så lenge norskopplæringen myndigheter tilbyr ikke er tilstrekkelig. Mange Røde Kors møter i våre integreringsaktiviteter som Norsktraining¹ og Flyktningguide², forteller at de har et stort behov for å lære norsk – og at det de får gjennom introduksjonsprogrammet ikke er nok. En ny rapport fra By- og regionforskningsinstituttet NIBR, laget på oppdrag fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, viser det samme³.

Norsktraining i Røde Kors er en møteplass for å øve på muntlig norsk sammen med frivillige norsktrainere, og er et viktig supplement til den ordinære norskundervisningen myndighetene tilbyr. I 2024 hadde Røde Kors 33.000 besøk til norsktrainingstilbudet, som er en tredobling siden 2021. Flere ganger i uken må vi avvise deltakere fordi tilbudet er fullt. Behovet er mye større enn vi klarer å dekke, og i store byer må vi avvise omkring 25 prosent av deltakerne av kapasitetsmangel. Den store pågangen til Norsktraining underbygger at norskopplæringen myndighetene tilbyr ikke dekker behovene.

Omplassering til tredjeland

I saken foreslås at Stortinget ber regjeringen utrede et system «hvor Norge gir beskyttelse til sårbare personer med beskyttelsesbehov ved å betale for omplassering til trygge tredjeland». Røde Kors støtter ikke dette.

FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) har uttalt at det vil være ulovlig for et land å overføre asylsøkere og ansvar for disse til et annet land for asylsaksbehandling og/eller beskyttelse.¹ Ifølge FN flyktningkonvensjon og Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK), er det staten

¹ [UNHCR Note on the "Externalization" of International Protection | Refworld.](#)

asylsøkere kommer til og søker beskyttelse hos, som har hovedansvaret for å vurdere beskyttelsesbehov. Det skal skje gjennom en rettferdig og effektiv asylprosess. Norge kan ikke skyve dette ansvaret over på andre land.

UNHCR har uttalt at:

Primary responsibility for identifying and assessing international protection needs, ensuring appropriate reception conditions and procedural standards during status determination, and providing international protection, rests with the State in which an asylum-seeker arrives and seeks that protection or, where relevant, the State whose jurisdiction that person engages.²

I tillegg er det vanskelig å sørge for at Norges ansvar for tilgang til internasjonal beskyttelse og beskyttelse mot non-refoulment blir overholdt dersom asylsøkere sendes til et annet land for asylsaksbehandling og/eller beskyttelse. Avsenderlandet beholder i slike tilfeller rettslig ansvar for asylsøkeren i tillegg til mottakerlandet.³ Det vil være vanskelig for Norge å sørge for at asylsøkerens rettigheter blir respektert i et annet land, da Norge kun har jurisdiksjon innenfor eget territorium.

Røde Kors advarer mot ordninger der Norge betaler seg ut av ansvaret for verdens flyktninger. Gitt Norges ressurser og kapasitet, tar vi i dag ikke et stort nok internasjonalt ansvar for mennesker på flukt sammenlignet med andre land. En ytterligere ansvarsfraskrivning svekker internasjonal solidaritet og er svært uheldig.

Familiegjenforening

Det er viktig å gi mennesker på flukt trygge og lovlige veier til Norge, for å unngå farlige fluktruter og menneskesmugling, og å sikre en human behandling. Familiegjenforening er en av få trygge veier til opphold i Norge, og gir en varig løsning for flyktninger.

Retten til respekt for privat- og familieliv er en internasjonal menneskerettighet forankret både i FNs flyktningkonvensjon og i EMK art. 8. Det er viktig at retten respekteres overfor flyktninger som befinner seg i svært sårbare livssituasjoner og som ofte opplever å bli adskilt fra sin familie. Ifølge Den europeiske menneskerettighetsdomstolen kan for strenge krav for familiegjenforening, inkludert økonomiske krav, bryte med retten til privat- og familieliv.⁴

Når våre frivillige møter nyankomne flyktninger, enten det er i aktiviteter på asylmottak, Flyktningguide eller Norsktraining⁵, er gjenforening med barn og ektefelle det de er mest opptatt av. De er bekymret for situasjonen disse befinner seg i, at de kan bli utsatt for utnyttelse, og i mange tilfeller at barn skal miste tilknytningen til forelderen som befinner seg i Norge grunnet lang adskillelse.

Dagens regelverk gjør familiegjenforening dyrt og komplisert, og saksbehandlingstiden er lang. Referanseperson i Norge må betale et søknadsgebyr på 11.900 kroner samt reisekostnader for familien, i tillegg til et inntektskrav som i dag utgjør 391.120 kroner.⁶ Å øke forsørgelseskravet kan føre til at familiene forblir adskilt i enda flere år. Det kan også føre til at flyktninger og andre migranter dropper utdanning for å ta lavinntektsjobber for å dekke kravet. Forskning viser at personer som blir tvunget til å ta arbeid raskt, ofte ender opp i lavtlønnede og usikre jobber, som

²Ibid. punkt 9 a.

³Ibid. punkt 9 c.

⁴[B.F. AND OTHERS v. SWITZERLAND.](#)

⁵ Les mer om aktivitetene våre her: [Våre aktiviteter og tilbud i Norge - Røde Kors.](#)

⁶ [Skal søke: Familieinnvandring - UDI.](#)

kanskje ikke er tilpasset deres ferdigheter eller utdanning. Dette kan føre til utnyttelse og redusere mulighetene for langsiktig karriereutvikling i jobber der man heller ikke får lært seg norsk.⁷

Familieadskillelse har negative konsekvenser for integreringen.⁸ Tvungen familieadskillelse vil for mange medføre svekket psykisk helse. Familiemedlemmer som ønsker familiegjenforening er i mange tilfeller på flukt selv, som på grunn av mangel på penger eller farefull ferd, blir nødt til å bli igjen i krigsherjet hjemland eller i flyktningeleir i et tredjeland.⁹ Innstrammingsforlaget vil føre til at enda flere mennesker kommer til å legge ut på en farefull ferd, risikere liv og helse for å kunne leve sammen med ektefelle og barn.

Med vennlig hilsen
Kathrine Holden
fungerende avdelingsleder
Avdeling kommunikasjon og samfunn
Norges Røde Kors

⁷ [The Integration of Immigrants into the Labour Market | OECD](#)

⁸ [Gir strengere vilkår for familieinnvandring bedre integrering? | Nordlandsforskning.](#)

⁹ [Disrupted Flight - The Realities of Separated Refugee Families in the EU - World | ReliefWeb.](#)